

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет технології виробництва і переробки продукції тваринництва
Кафедра біології продуктивності тварин імені академіка
О.В.Квасницького

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти
бакалавр

на тему: «Утримання підсисних свиноматок в умовах
ФОП «Худолей С.П.» с. Мильці, Полтавського району»

Виконав: здобувач вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва
спеціальності 204 Технологія виробництва і
переробки продукції тваринництва
ступеня вищої освіти бакалавр
групи 204ТВППТ бз_31 [1]

Малєєв А.В.

Керівник: Тетяна Карунна

Рецензент: Оксана Кравченко

Полтава – 2023 року

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ.....	7
1.1. Основні фактори вирощування продуктивних свиноматок.....	7
РОЗДІЛ 2. МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	17
2.1. Місце та об'єкт досліджень.....	17
2.2. Методика виконання роботи.....	21
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ВЛАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	22
3.1. Характеристика стада свиней.....	22
3.2. Зоогігієнічні вимоги та профілактика захворювань.....	25
3.3. Механізація виробничих процесів свиноферми.....	28
3.4. Технологічні особливості утримання та годівлі підсисних свиноматок при відлученні поросят у 28 днів.....	29
3.5. Оптимізація годівлі підсисних поросят та свиноматок.....	33
3.6. Економічна ефективність.....	36
ВИСНОВКИ.....	38
ПРОПОЗИЦІЇ.....	39
СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ.....	40

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

г – грам	конц. – концентрованих
га – гектарів	і т.д. - і так далі
гол. – голів	рис. – рисунок
грн. – гривень	табл. – таблиця
дн. – днів	р. – рік
кг – кілограм	рр. - роки
т – тонн	см – сантиметр
млн. т – мільйонів тон	гр. – група
ц – центнер	УААН – Українська академія
корм. од. – кормові одиниці	аграрних наук
л/добу – літрів на добу	ФП – ферментний препарат
мг/м ³ – міліграм на метр кубічний	ШКТ – шлунково-кишковий тракт
МДж – мегаджоулів	ВП – виробничий підрозділ
міс. – місяців	ФОП - фізична особа-підприємець
мл – мілілітрів	
мм – міліметрів	
МО – міжнародних одиниць	
тис. – тисяч	
у т.ч. – у тому числі	
с.-г. – сільськогосподарських	

ВСТУП

Найважливіша і найкритичніша галузь України це сільське господарство. Цю сферу потрібно сприймати з одного боку як товарну галузь виробництва продукції рослинництва та тваринництва для реалізації на внутрішньому і зовнішньому ринках, з другої – як основну сировинну базу для харчової та легкої промисловості [19].

Розвиток тваринництва вирішує проблему забезпечення населення України високоякісними продуктами харчування, поліпшення їх структури та створення продовольчого ринку незалежного від імпорту.

Свинарство – одна з провідних галузей тваринництва, призначення якої – забезпечення виробництва м'ясних продуктів в обсягах, які відповідають нормам державної продовольчої безпеки, та розширення експортного потенціалу вітчизняної економіки [37].

Актуальність даної теми полягає в тому, що основною причиною поганого стану сьогоdnішнього свинарства є невідповідність і порушення технології виробництва продуктів тваринництва. Зменшення загальної кількості свиней в країні відображає нестачу м'ясного забезпечення України.

Нині в Україні створюються умови для відродження вітчизняного свинарства. У різних господарствах розводять більше десятка різних високопродуктивних порід вітчизняного і зарубіжного походження. Створена відповідна племінна база [38].

Для стабілізації і подальшого розвитку галузі науковими інститутами країни спільно з Міністерством АП України розробляються спеціальні програми розвитку свинарства, де планується підвищити потужність нових комплексів по виробництву свинини намічаються шляхи подолання кризи і недоліків ведення галузі [39].

Проблема оптимізації галузі свинарства не може бути вирішена лише за рахунок запровадження досвіду зарубіжних країн. Процес реанімації галузі та подальшого розвитку має опиратися на: національну ментальність,

використання вітчизняного генофонду, кормового ресурсу, природно-кліматичних умов, збереження сільських територій та створення робочих місць для сільського населення [40].

Кліматичні особливості, генофонд тварин і технічне забезпечення являються головними відмінностями виробництва продуктів тваринництва в нашій державі та за кордоном. Для відродження свиногоголів'я в Україні, потрібно дотримуватися елементарних технологічних вимог [21].

Однією з найважливіших задач в галузі свинарства в сучасних умовах є подальше підвищення продуктивності свиней існуючих генотипів за рахунок поліпшення умов вирощування та утримання і годівлі тварин. Розробка більш досконалих методів утримання маточного поголів'я з метою одержання повноцінної здорової приплоду з високими продуктивними якостями, дає змогу підвищити виробництво свинини [24].

Виробництво свинини за рахунок сприятливих природно-кліматичних умов вирощування та відгодівлі тварин, господарських ознак свиней, наявності кваліфікованих спеціалістів завжди було є і буде традиційною галуззю як в Україні так і за кордоном.

За даними міжнародних експертів свинарство збереже своє лідерство і в найближчі десятиріччя XXI ст. [15].

Свинарство – як високотоварна галузь сільськогосподарського виробництва, забезпечує населення багатьох країн енергетично-цінними продуктами харчування. Порівняно з іншими сільськогосподарськими тваринами свині характеризуються рядом біологічних особливостей: скоростиглістю, багатоплідністю, молочністю, всеїдністю, низькими витратами корму, високим забійним виходом, якістю м'яса, адаптаційною здатністю та ін. [29].

Досягти високого економічного ефекту можливо завдяки впровадженню прогресивних технологій ведення тваринництва.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження утримання підсисних свиноматок в умовах ФОП «Худолей С.П.» с. Мильці Полтавського району.

Відповідно до означеної мети в кваліфікаційній роботі були поставлені й вирішувались такі завдання: провести аналіз інформаційних джерел за темою досліджуваної роботи; висвітлити основні показники ведення свинарства; розглянути особливості технологічних процесів, зоогігієнічних та профілактичних заходів; сформулювати відповідні висновки та пропозиції.

Об'єктом дослідження в даній роботі є поголів'я свиней господарства.

Предметом дослідження у даній роботі є утримання підсисних свиноматок.

Практичне значення - проведено дослідження технології утримання підсисних свиноматок в ФОП «Худолей С.П.» з визначенням та покращенням стану годівлі підсисних маток та поросят відлучених у 28 днів. Наведено економічні показники виробництва за існуючою технологією та за покращеною.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків, пропозицій та переліку інформаційних джерел.

Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 39 сторінок комп'ютерного тексту. У тексті кваліфікаційної роботи розміщено 10 таблиць; 5 рисунків; перелік використаних інформаційних джерел містить 43 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

1.2. Основні фактори вирощування продуктивних свиноматок

Однією з найважливіших задач в галузі свинарства в сучасних умовах є подальше підвищення генетичного потенціалу продуктивності свиней існуючих генотипів. Розробка більш досконалих методів відбору та направленої вирощування молодняку з метою одержання тварин бажаного типу з високими продуктивними якостями, дає змогу підвищити продуктивність свиней [31].

Ефективність поліпшення продуктивності свинарських стад забезпечується комплексним виконанням багатьох зоотехнічних і технологічних параметрів виробництва. Це стосується не тільки вибору породи і методу розведення, але й рівня вирощування ремонтного поголів'я, що позитивно чи негативно впливає на відтворювальну здатність та продуктивність маточного стада, незалежно від його розмірів і напрямку спеціалізації.

При цьому необхідною умовою генетичних особливостей тварин є забезпечення оптимальних вимог навколишнього середовища.

Серед керованих людиною факторів середовища найбільший вплив на живий організм здійснює годівля, а серед поживних речовин пріоритетне місце належить протеїну та його якості в раціоні.

В сучасних умовах науково-технічного прогресу, збільшення виробництва свинини можливе при переводі галузі на індустріально-промислову основу із застосуванням потокової системи відтворення, а також в залежності від об'єму господарства [32].

Покращити основне стадо можливо лише завдяки кропіткому відбору і вирощуванню нащадків від більш продуктивних батьків.

На племінні цілі господарства відбирають і вирощують 60-80 % отриманого молодняку. Головними критеріями добору є стан здоров'я й розвиток тварини. Найкращих підсвинків залишають для ремонту або нарощування власного стада, інше поголів'я продається населенню і іншим господарствам [36].

На племфермах переважають два способи вирощування ремонтного молодняку залежно від рівня племінної роботи в стаді. Перший спосіб - традиційний. Суть його полягає в тім, що від маток з високою продуктивністю відбираються всіх здорових, нормально сформованих свинок та кнурців, які спільно вирощуються в спеціальному приміщенні групами по 25-30 голів. Після цього в чотиримісячному віці їх розділяють за статтю і вирощують окремо на рівні приросту 500-550 г/добу. При такому методі свинки досягають 120 кг і більше у віці 9-10 міс, а кнурці в 10-11 місяців важать 140-150 кг. Доцільніше утримувати тварин групами вільно-вигульним способом при дворазовій годівлі, улітку пропонується утримання молодняку в таборах [35, 43].

Після спарювання тварин називають перевірюваними. Результат першого опоросу маток і оцінки відтворних здатностей кнурів заносять у картку, а кращих особин зараховують до основного стада.

Спосіб помірного вирощування має позитивну сторону у тому, що настання циклічної статевої активності свиней співпадає з досягненням їх оптимальної маси для запліднення, що позитивно впливає на подальшу продуктивність та тривалість використання.

Другий спосіб – це інтенсивне вирощування молодняку з жорстким бракуванням підчас вирощування і підходить для племінних стад, де ведеться селекція за основними продуктивними ознаками. Він подібний з методом контрольної відгодівлі молодняку для максимально точної й швидкої оцінки генотипу батьків.

При цьому методі застосовують гніздове вирощування поросят трьох-чотиримісячного віку до маси 30-45 кг. Групуєть окремо свинок і кнурців по 8 голів у станку, годують «досхочу» до 110 кг (6 місяців) при середньодобовому прирості не менше 650 грам. Прогулянки відсутні.

На ремонт свого стада відбирають частину молодняку оціненого за товщиною шпику, решту поголів'я продають в інші господарства. Таке вирощування дозволяє більш об'єктивно оцінити молодняк за оплатою корму, енергією росту та м'ясністю.

Однак у цього способу є один недолік. Вирощений при гарній годівлі без прогулянок молодняк не здатний до тривалого племінного використання у зв'язку з ослабленням конституції й погіршенням адаптаційної здатності. Деякі господарства запровадили щоденний активний моціон за 1-1,5 місяці до спарювання, але все одно більшість тварин вибувають через кілька років зі стада від пониження продуктивності та міцності здоров'я [34].

Основна мета такого способу вирощування ремонтного молодняку - при максимально високих нормах бракування одержувати маток і кнурів з гарними показниками власної продуктивності. Крім того, він дозволяє відбирати на злучку свиней не в 9 місяців і пізніше, а на 1-2 міс. раніше за умови, що молодняк буде важити не менш 120 кг. За рахунок цього прийому на кожній вирощеній матці можна заощадити близько 150 корм. од.

Правильне вирощування ремонтних свинок є однією з головних умов для отримання в майбутньому продуктивних і з міцним здоров'ям свиноматок. Від його якості залежить тип розвитку стада і свинарства в цілому [36].

Виробництво свиней характеризується активним процесом інтенсифікації на промисловій основі за рахунок підвищення продуктивності тварин, скорочення витрат праці і засобів на одиницю продукції без збільшення кількості поголів'я свиней.

Одна з умов інтенсифікації – розвиток технології промислового виробництва свинини на основі концентрації та спеціалізації, високого рівня

забезпеченості виробничими фондами та енергоносіями ферм і комплексів, комплексної механізації, автоматизації процесів праці, поточності всіх виробничих процесів і їх суворой технічності, наукової організації та спеціалізації праці, використання високопродуктивних товарів, їх повноцінної годівлі та нормальних умов утримання рівномірного виробництва продукції потрібної якості на протязі року, високого виробництва праці та рентабельності галузі [32].

Продуктивна цінність свиней характеризується 28 ознаками, із яких три припадає на розвиток, вісім – на відтворювальну здатність, три на відгодівлі і чотирнадцять – на м'ясо-сальні якості. Показники ці не нерівноцінні і обумовлюються складними взаємодіями генетичних факторів [22].

Пізнання закономірностей управління розвитком живих організмів дає можливість людині створити для себе бажаний тип сільськогосподарських тварин і підвищити їх продуктивність [21].

На основі відкритих закономірностей розвитку тварин створилась можливість керувати їх індивідуальним розвитком і здійснювати вирощування в потрібному напрямку.

Всі продуктивні якості в процесі онтогенезу нерозривно пов'язані за дією на них двох факторів: генетичного (спадкового) і паратипового (умови навколишнього середовища). Середовище – це сукупність усіх природних умов і факторів, в яких розвивається тварина [6]. Однак, з усіх факторів, найбільшого значення вчений Червінський П.П надав фактору годівлі. Він писав, що варіюючи умовами годівлі, можна здійснити такі зміни в організмі тварини, завдяки яким останні будуть здатні краще чи гірше оплачувати корм [8].

На думку венгерських вчених, продуктивність свиней визначається на одну третю генотипом і на дві треті умовами утримання і годівлею, а за висновками німецьких спеціалістів – на 60% годівлю і на 20% - утриманням та мікрокліматом [3]. Вся сумарна продуктивність свиноголовія залежить від

показників відтворення, а економічна ефективність виробництва свинини в основному від годівельних якостей [5].

Для створення високопродуктивного стада свиней особливе значення має повноцінна годівля молодняка в усіх періодах його розвитку протягом декількох поколінь.

Недостатня годівля є однією із причин низької продуктивності тварин. Наслідки недостатнього живлення у початкові періоди розвитку молодняка зберігається на все життя, а не обмежуються частковою затримкою розвитку в період більш швидкого росту скелета [27].

При вивченні продуктивності дії повнораціонних комбікормів у процесі згодовування підсвинками живою масою від 30 до 105 кг по 80, 100 і 120% корми було виявлено, що рівень годівлі менше норми знижував прирости на 16,7%, а вище норми, навпаки збільшував прирости на 17,8%. витрата корму на 1 кг. приросту живої маси становила відповідно 4,5; 4,0; 4,2 кормових одиниць. Живої маси 105 кг тварини досягали відповідно за 223; 185; 201 день [26].

Дослідження, що були проведені в колгоспі ім. Мате Зайки, Полтавської області на свинках великої білої породи, встановлено, що самими високими показниками відтворення характеризувались ті тварини, які в 2-х місячному віці мали живу масу 18-20 кг. і вирощувались помірно при середньодобових приростах 400-500 г. [24].

Була встановлена досить велика корелятивна залежність між масою поросят у 2-х місячному віці і скоростиглістю. Молодняк у 2-х місячному віці (17-22 кг) живої маси 95 кг досягав раніше на 13-30 днів, ніж молодняк живою масою 12-13 кг, тобто був скоростиглішим. Коефіцієнти кореляції негативні, проте високі ($\gamma = -0,41-0,60$) при високій відповідності ($\gamma = -2,8-4,0$) [29].

Дослідженнями було підтверджено, що поросята великої білої породи з живою масою у 2-х місячному віці 12,5 кг. і менше, непридатні для нормального відтворення стада незалежно від рівня їх годівлі при

вироснуванні до парувального віку. Молодняк великої білої породи із живою масою 3 кг у 2-х місячному віці не в змозі компенсувати живу масу і відтворювальну здатність при дальшій кормовій годівлі до 9 місяців. Поросята з 12,5 кг. при нормованій годівлі комплексують живу масу, але не комплексують відтворювальні здатності [10, 36].

Проблема повноцінного протеїнового живлення поросят є однією з найважливіших. Важливе значення, що надається протеїновим компонентам, комплексується на менше тим, що вони є специфічними носіями життєвих властивостей і входять до складу кожної клітинної субстанції, ферментів, деяких гормонів тощо, але з тим, що синтез білкової молекули може здійснюватися тільки за рахунок продуктів розщеплення протеїну до більш простих складових частин – амінокислот.

Варто зазначити, що потреба молодняку в протеїні залежить від його поживності. Якщо протеїн з кормів раціону забезпечує потребу тварин у незамінних амінокислотах, то до 6-місячного віку на 1 кормову одиницю достатньо згодувати 115 г., а в 6-місячному 110 г., а з 8 і старше – 100 г. За даними ВІТА потреба молодняку в лізіні становить 0.5-0.65% до сухої речовини раціону, метіоніні – 0,2-0,6, триптофані – 0.1-0.28, оргініні – 0,25-0,6, гістизині – 0,2-1, валіні – 0,6-1,5% [14].

Науковці довели що при вирощуванні ремонтного молодняка дуже важливо забезпечити його необхідною кількістю вітамінів, щоб запобігти хворобливості організму, відставанню у рості та порушення відтворної функції. Вітаміни необхідні для секреції статевих гормонів, під дією яких відбувається розвиток генітального апарату свинок і його нормальне функціонування [17].

В умовах промислових комплексів на свиней діє цілий ряд стресових факторів (шуми, перегрупування, транспортування та ін.), які негативно діють на їх здоров'я та продуктивність. Особливе значення мають показники фізіологічної стійкості тварин до стресових ситуацій. Поросята з укороченим

періодом повернення до нормального стану відрізнялись більшою інтенсивністю росту і розвитку, ніж їх ровесники. В цілому такий молодняк на контрольній відгодівлі досягає живої маси 100 кг на 24 дні раніше, маючи більші середньодобові прирости на 33 г. в порівнянні з іншими групами [16].

Одним із факторів, який позитивно впливає на продуктивні якості ремонтних свинок є використання тваринами активного моціону. Вивчення цього питання набуває особливої актуальності в господарствах з поточною технологією виробництва свинини.

Дослід по вивченню впливу вільно-вигульного утримання ремонтних свинок на їх ріст, розвиток і відтворні функції в порівнянні із без вигульними, був проведений на свинокомплексі ім. Фрунзе Білгородської області [34].

Експериментально було встановлено, що абсолютна і відносна маса серця, печінок, нирки і селезінок у тварин контрольної групи (без вигульне утримання) були нижчі, ніж у тварин дослідної групи (вигульне утримання).

Можна припустити, що недостатня рухливість призведе до застійних явищ венозної крові і лімфи в органах. В охоту прийшло 84% при вигульному, що на 20% більше ніж при утриманні безвигульно. Все це дозволяє на 42,9% збільшити кількість отриманих поросят у розрахунку на 100 вирощених свинок. При відсутності моціону, як у помісних, так і чистопорідних свинок, спостерігалось зниження в крові рівня гемоглобіну, лейкоцитів, резервної лужності, кальцію та фосфору. При забої молодняку, вирощеного без моціону, було встановлено, що у 2% свинок кістозне переродження, а у 3 тварин – недорозвиток яєчників.

У свинок, яких вирощували без моціону наступала атонія статевого тракту. Такий стан організму пояснюється зменшенням надходження у кров окситоцину – гормону гіпофіза, який збуджує скорочувальну функцію матки і прискорює рух спермій до яйцеклітини. При безвигульному утриманні у молодняку відбувалося послаблення компенсаторної здатності серця, а також спостерігалась аноксемія [34].

Щільність розташування свиней також значно впливає на їх продуктивність. Науковці інституту свинарства УААН пропонують на одну тварину при відгодівлі з живою масою 30; 50; 70; 110 кг виділяти певну кількість площі станка [35].

Фактори мікроклімату також відіграють важливу роль у отриманні максимальної продуктивності від тварин. Висока і низька температури негативно впливають на відгодівельні показники свиней. Доведено, що в холодних приміщеннях частина вжитого тваринами корму використовується на підтримку температури тіла, на обігрів оточуючого середовища і лише незначна частка реалізується на розвиток.

Висока температура затримує статеве дозрівання свинок майже на 6 тижнів, порушує регулярність прояву охоти, понижує заплідненість і молочність свиноматок [26].

Вивчення впливу вологого повітря на продуктивність тварин показало, що відносна вологість повітря не впливає на заплідненість свинок і виживання ембріонів. Однак, висока вологість в поєднанні з високою температурою має негативний вплив на організм свиноматок, частішає дихання, підвищується температура тіла і в результаті знижується їх продуктивність [33].

Багато вчених і практиків зазначають, що на розвиток ремонтних свинок, не малу дію має фактор освітлення. Утримання ремонтного молодняка свиней у затемнених приміщеннях сповільнює ріст кісток, м'язів, шкіри, статевих органів і збільшує відкладення жиру. При збільшенні освітлення підвищується стійкість до захворювань. Освітлення сприяє підтримці на оптимальному рівні співвідношення гормонів у порослих тварин, порушення якого веде до зниження багатоплідності за рахунок ембріональної смертності [28].

Суттєве значення має і вибір технології виробництва свинини і вирощування свиней. Поточну систему можна організувати в кожному господарстві. Вона передбачає інтенсивне вирощування маточного стада,

приміщень, обладнання забезпечує рівномірність, ритмічність та постійний рівень виробництва свиней великими однорідними партіями. Ефективність поточної системи залежить від слідує умов: формування такої кількості груп – маток і молодняку свиней, які забезпечують конвеєр в одержанні товарного поголів'я; запліднення маток кожної групи в короткий проміжок часу (ритм); наявності відповідної кількості спеціалізованих приміщень, що забезпечували б розміщення тварин технологічними групами та експлуатацію приміщень за принципом «пусто-зайнято» [31].

Однією з основних проблем промислового свиначства є застосування регіональних систем розведення свиней.

На сучасному етапі розвитку свиначства найбільше розповсюджені такі методи розведення: чистопородне, двох- і трьох- породне схрещування та гібридизація, які дозволяють найбільш ефективно розповсюджувати селекційні дослідження племінних господарств на товарні та утримувати в них великі кількості свиней, здатних забезпечувати високу продуктивність.

Основними елементами таких систем є гібридизація (вища норма промислового схрещування). Вона базується на використанні свиней спеціалізованих порід, які добре поєднуються за відтворювальними, відгодівельними та м'ясними якостями. При цьому об'єднуються ефективність селекції та схрещування і підвищується багатоплідність, на 5-7% збільшується скоростиглість.

Гібридизація основана на використанні у свиней різного ступеня спадковості, відтворювальних та м'ясних якостей, проведення спеціалізації порід з а рахунок розподільної селекції за групами ознак, які визначають ці якості, а також знаходження поєднань при схрещуваннях з метою одержання товарних гібридів з бажаним рівнем продуктивності.

Для виробництва товарних гібридів в свиначстві застосовують міжпорідну гібридизацію – схрещування свиней двох або декількох

спеціалізованих порід, породно-лінійну – схрещування свиней спеціалізованих порід, типів, ліній.

Досвід роботи по гібридизації свідчить про раціональність використання в якості материнської форми в схрещуваннях порід з високими відтворювальними здібностями, конституційною міцністю та стресстійкістю, а в якості батьківських форм – тварини з добрими відгодівельними та м'ясними якостями. Зміна батьківських форм залежить від вимог, які становляться до товарних гібридів. Ефект гетерозису за багатоплідністю складає 7,8%, за м'ясними якостями він був відсутній.

При схрещуванні порід великої білої, естонської і ландрас ефект гетерозису за продуктивними якостями був в межах від 11,8 до 61,2%, за відгодівельними – від 3,6 до 9,4%, за м'ясними – від 4,9 до 24,4%, за якістю м'яса – від 2 до 4,6%. Характерно, що такий ефект гетерозису за продуктивними якостями, був одержаний при дуже високому рівні продуктивності вихідних порід [1].

Аналіз доступних літературних даних свідчить про те, що умови годівлі, утримання мають значний вплив на продуктивні якості майбутніх маток. Тільки за умов урахування оптимального рівня до утримання тварин, та приймаючи до уваги їх генетичний потенціал можна одержати міцний молодняк з максимально вираженими генетичними задатками.

РОЗДІЛ 2

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1. Місце та об'єкт досліджень

Господарство ФОП «Худолей С.П.» розташоване в селі Мильці Полтавського району в лісостеповій зоні України на відстані 8 км від районного центра і 0,5 км від сіл Супрунівка та Куклинці [9].

Центральна садиба до 2020 року розміщлася в с. Супрунівка, а тепер органи самоврядування перемістилися у місто Полтава.

Мильці знаходяться у мальовничому місці, недалеко від якого проходить автотраса Київ-Харків, а також є три стави поєднані річечкою, що в літні часи пересихає. Кількість жителів налічує до 700 осіб, діти їдуть навчатися у Супрунівську школу, на території населеного пункту знаходяться млин, амбулаторія і кілька магазинів.

Кліматичні умови сприятливі для ведення сільського господарства, розвитку рослинницької та тваринницької галузей. Річні опади близько норми, ґрунти переважно чорноземні.

Фізична особа-підприємець (далі в тексті ФОП) «Худолей С.П.» було засноване у 2015 році і власником якого вважається Худолей Сергій Павлович. Основна спеціалізація діяльності базується на розведенні свиней, овець і кіз, реалізації м'яса та м'ясних продуктів в спеціалізованих магазинах.

В законодавчих джерелах ФОП розтлумачується як «фізична особа, яка реалізує свою здатність до праці шляхом самостійної, на власний ризик діяльності з метою отримання прибутку»[41].

В структуру органів управління входить власник господарства, головні спеціалісти та спеціалісти відділень.

Галузь тваринництва спеціалізується на вирощуванні свиней. Виробництво продукції збільшується за рахунок збільшення поголів'я та середньодобових приростів свиней. Значну частину продукції рослинництва в

переробному вигляді використовують на корм тваринам, інша виступає як провідна галузь.

Структура посівних площ господарства на 1.01. 2021 року наведена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Структура посівних площ господарства

Сільськогосподарські культури	2021 рік	
	га	%
Зернові культури, всього	101	100
В т. ч. озимі культури	60,6	60
Пшениця	45,4	45
Ячмінь	15,1	15
Кукурудза	10,1	10
Соя	7,07	7
Інші культури	8,08	8

Дані таблиці 2.1 свідчать, що більша частина в структурі посівних площ належать зерновим культурам. Провідна зернова культура - озима пшениця, питома вага якої в структурі вартості товарної продукції рослинництва становить 45%. Другою культурою за посівними площами та валовим збором зерна є ярий ячмінь, який використовують для внутрішніх потреб. Кукурудза та соя займають відповідно 10 та 7%. Слід відмітити, що в останній рік збільшили посіви ячменю, а площі під посів технічних культур зменшили.

На тваринництво у структурі товарної продукції господарства припадає 30%. Оскільки поголів'я тварин протягом року не є постійним, воно змінюється, то частіше аналізується вихідне поголів'я, тобто поголів'я на кінець року.

Приміщення під свиноферму не будувалося спеціально, а орендувалося у попередніх господарів. Поки господарі не вкладають кошти на переобладнання станків і деяких приміщень, їх влаштовує сучасний стан обладнання.

Свині великої білої породи найкраще пристосовані до умов утримання, кліматичних перепадів і кормів України. Матки цієї породи мають високі материнські якості і добре поєднуються зі всіма генотипами свиней різного напрямлення продуктивності (рис 2.1.).

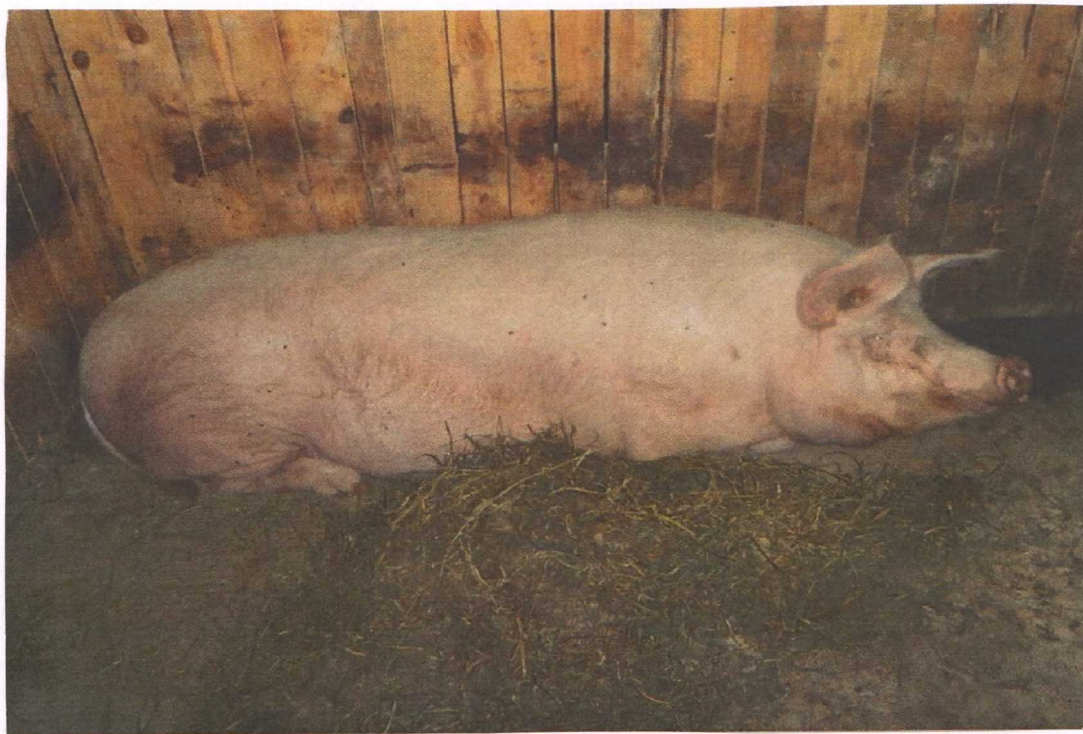

Рис. 2.1. Свиня великої білої породи

Поки на фермі налічується поголів'я в кількості 1774 голови, в тому числі: 100 основних свиноматок, 9 кнурів, 65 свинок що перевіряються.

Для забезпечення тваринництва високоякісними кормами потрібна добре розвинена кормова база що є важливим фактором підвищення продуктивності тварин.

Використання кормових площ у господарстві є раціональним і високо ефективним, тому кормової бази господарства забезпечується власним виробництвом.

У господарстві багато уваги приділяють підвищенню рівня годівлі свинопоголів'я. Зокрема, застосовується в основному концентратний тип годівлі свиней комбікормами у сухому вигляді, які становлять 100% у структурі раціонів, і виготовляють у власному комбікормовому цеху на свинофермі. До комбікормів додають премікси вироблені в Європі і закуплені компаніями з України.

При підготовці кормів до згодовування застосовують механізми для подрібнення, екструджування, дріжджування, змішування.

Баланс кормів за 2021 рік взятий зі звітної документації і показано в таблиці 2.2

Таблиця 2.2.

Баланс кормів за 2021 рік, ц. корм. од.

Назва показника	Корми всіх видів	У тому числі			
		Концентровані		Грубі	соковиті
		усього	З них комбікорми		
Надходження усього	28579	28267	18704	264	48
В т. ч. одержано в обмін	17444	17442	17426	-	2
куплено	11135	10825	1278	264	46
Витрати усього	20418	20172	18076	222	24
В т. ч. свиням	17881	17879	17879		2
Наявність на кінець року	8161	8095	628	42	24

В господарстві основна маса кормів йде на свинарську галузь, їх купують і обмінюють з своєю продукцією на концентровані корми і в таблиці 2.2 ми бачимо, що на комбікорм припадає 65,45%, на грубі корми до 0,9%. По залишку на кінець року можна судити про забезпеченість господарства кормами.

2.2. Методика виконання роботи

Основна мета виконання кваліфікаційної роботи полягає в тому, щоб в умовах господарства дослідити і охарактеризувати основні умови утримання та годівлі підсисних свиноматок.

Для збору інформації були задіяні такі методи дослідження, як спостереження, аналітичні, економічні, розрахункові.

Для виконання поставленої мети та завдань кваліфікаційної роботи було вибрано такий об'єм робіт:

- Зробити аналіз інформаційних джерел для теоретичного обґрунтування обраної теми;
- Дати характеристику стада свиней у господарстві;
- Визначити основні зоогігієнічні вимоги до утримання свиней;
- Описати технологічні особливості утримання свиноматок і підсисних поросят;
- Проаналізувати умови годівлі поголів'я свиней
- Висвітлити економічні показники;
- Оформити відповідні висновки та пропозиції виробництву.

Враховуючи поставлену мету і завдання вивчення питань проводилось на основі звітної документації господарства за 2020-2021 роки, а саме документи зоотехнічного і бухгалтерського обліку, а при оформленні зібраного матеріалу опиралися на методичні вказівки для написання кваліфікаційної роботи.

РОЗДІЛ 3

РЕЗУЛЬТАТИ ВЛАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

3.1. Характеристика стада свиней

ФОП «Худолей С.П.» займається розведенням свиней і реалізацією поголів'я та виробленої м'ясної продукції. Іноді підприємець продає поросят в незначній кількості іншим господарям, але це відбувається не постійно.

В господарстві утримують переважно свиней великої білої породи. Які мають високі відгодівельні та м'ясні якості. Тварини цієї породи добре використовують пасовища і акліматизуються в багатьох регіонах, хоча важко витримують сильну спеку і люті морози. Протягом ряду поколінь великих білих свиней вдосконалювали на підвищення сальних якостей, внаслідок чого питома вага тварин м'ясного типу в породі зменшилася. На даний період попит населення змінився у всіх стадах великої білої породи ведеться вдосконалення м'ясних якостей цих свиней.

Поголів'я свиней на фермі наведено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Поголів'я свиней на фермі

Статеві-вікові групи	2020 рік, гол	2021 рік, гол	Структура до 2020 р.,%
Основних свиноматок			
Основних кнурів			
Свиноматок, що перевіряються			
Ремонтних свинок			
Поросят групи 2-4-х місяців			
Відгодівельний молодняк			
Свині, всього			

Дані таблиці 3.1 свідчать, що в господарстві за 2021 рік поголів'я свиней складає – 1774 голови і воно зменшилось на 61 голову за рахунок приплоду, бо основне поголів'я свиней залишилось на тому ж рівні. Селекційною роботою на фермі всерйоз не займаються. Спеціаліст по догляду відбирає кращих свинок, мітить їх вищипами, записує у зошит, а решту тварин ставлять на вирощування до 3-х місяців, продають поросят населенню а те поголів'я що залишилося відгодовують на забій до 120 кг.

Свиноматок з поросятами (рис. 3.1.) утримують в індивідуальних станках, а відлучений молодняк в групових станках по 10 -15 голів.

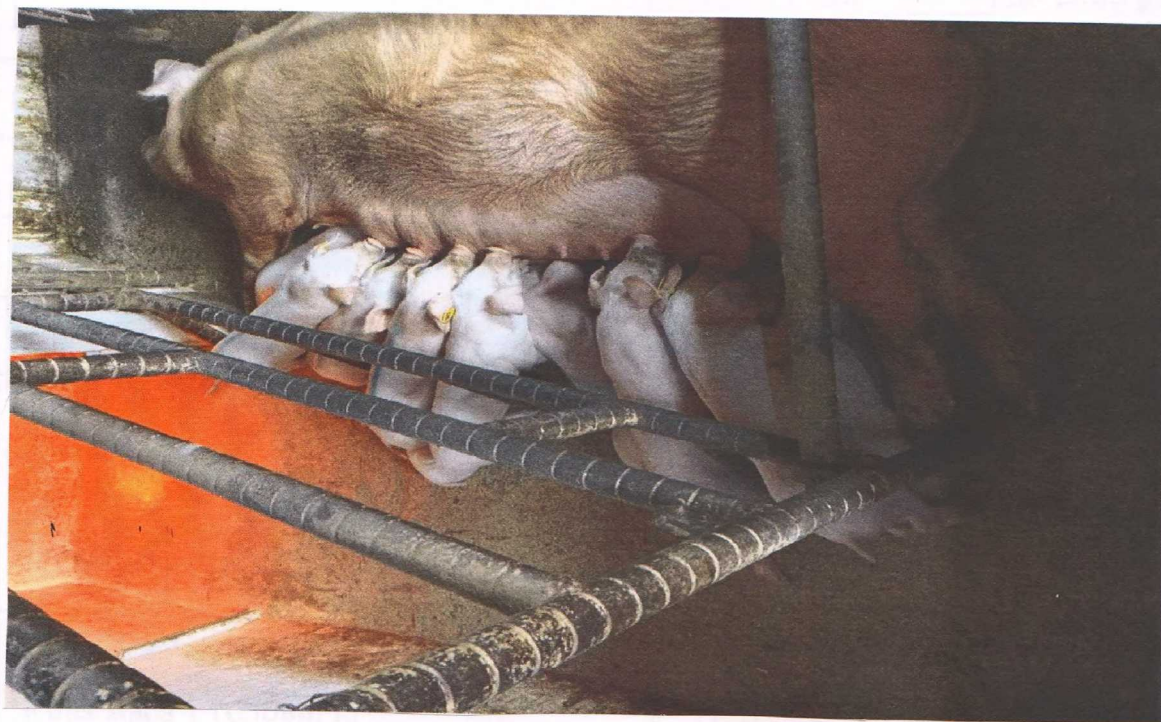

Рис. 3.1. Свиноматка з поросятами у станку

В приміщеннях, де утримують свинок, вологість, концентрація вуглекислого газу та аміаку не більше норми.

Свині залишені для відгодівлі утримуються без активного моціону. Вони повинні якомога швидше нагуляти живу масу.

Для осіменіння свиноматок на фермі держать дев'ять кнурів, тобто використовують ручне парування з розрахунку по 10 свинок на 1 кнура. Свиноматок і кнурів утримують окремо, зганяють їх тільки на 10-15 хв для парування. Ні в якому разі не залишають кнура з свиноматкою на довгий час – це виснажує його і призводить до прохолосту свиноматки.

Основні виробничі та економічні показники ведення свинарства за останні роки наведені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2.

Виробничі та економічні показники ведення свинарства

Показник	Роки		до 2020 р. у %
	2020	2021	
Свині, всього	1835	1774	96,7
З них основних свиноматок	100	100	-
Свиноматок, що перевіряються	64	65	101,5
Отримано приплоду (поросят), гол	1662	1600	96,3
Вихід поросят на 1 свиноматку, гол	10,1	9,7	96,04
Середньодобовий приріст , г	343	448	130,6
Реалізовано на забій , гол	1561	1568	100,45
Загальна жива маса, ц	1717,1	1881,6	109,58
Жива маса 1 голови, кг	110	120	109-

З таблиці 3.2. яскраво видно, що поголів'я свиней зменшилось на 3,3%, але приріст по стаду підвищився майже на 30,6 %. Жива маса тварин при здачі на м'ясокомбінат була в межах 120 кг (на 10 кг вище від 2020 року).

В господарстві намагаються дотримуватись того, щоб свиноматки і кнури мали заводську вгодованість.

Система опоросів – цілорічна. Відлучають поросят у 28-денному віці з живою масою 6,8-7,0 кг. На 3 день життя поросят вводять від анемії «Ферровет», а на 5 день проводять кастрацію кнурців.

Сперму для осіменіння в основному використовують від власних кнурів, але через два роки завозять з репродукторів нових кнурців породи п'єтрен, дюррок, велика біла, або закупають спермодози (200 грн/доза) у Вінницькій області

3.2. Зоогігієнічні вимоги та профілактика захворювань

На фермі повинні вчасно проводитись ветеринарно-санітарні заходи. В загальному вони спрямовані для охорони ферми від заносу збудників заразних хвороб та поліпшенню зоогігієнічних умов утримання з метою підтримки високої резистентності свиней.

Потрібно суворо дотримуватись норм щільності розміщення поголів'я і фронту годівлі, напування, бо ці фактори впливають не тільки на стан тварин але і на мікроклімат приміщення [25].

Продуктивність праці і її результативність залежить від спланованого розпорядку дня, від рівня кваліфікації фахівця, чіткого виконання своїх обов'язків на виробничому процесі, дотримання графіку проведення профілактичних заходів, санітарних днів.

З поголів'ям систематично проводяться профілактичні заходи, згідно плану проти епізоотичних мір: дослідження на гельмінти – щоквартально, щеплення проти збудників інфекційних хвороб, дегельмінтизація – всі вікові групи – щоквартально, боротьбу з переносниками інфекційних захворювань (дезінфекція приміщень, дезінсекція, дератизація) – після підготовки приміщень за одну неділю до постановки тварин. Регулярно проводять профілактичне купання тварин проти ектопаразитів.

Кожного тижня у четвер організовують санітарний день коли

працівники ретельно очищають приміщення від павутини, білять годівниці і стіни, освіжають вікна, двері, стелю, годівниці тощо.

При обслуговуванні приміщення дотримуватися максимально допустимих величин мікроклімату, що показано в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3.

Допустимі величини мікроклімату для свиноголів'я.

Показники	Групи тварин		
	Підсисні свиноматки	Поросята в лігві	Ремонтний молодняк
Температура, °C	18	(30-22)	16
Відносна вологість, %	70	70	70
Повітрообмін, м³/год на 1 ц маси:			
узимку	35	35	45
в перехідний період	45	45	55
улітку	60	60	65
Швидкість руху повітря, м/с:			
узимку	0,15	0,15	0,3
в перехідний період	0,15	0,15	0,3
улітку	0,4	0,4	1,0
рівень шуму, дБ	70	70	70
мікробне забруднення, тис. мікробних тіл у 1м³ повітря	Не більше	Не більше	Не більше
концентрація шкідливих газів:	50	50	50
вуглекислого, %	0,2	0,2	0,2
аміаку, мг/м³	15,0	15,0	20,0
сірководню, мг/м³	10,0	10,0	10,0
окису вуглецю, мг/м³	5,0	5,0	15,0

При в'їзді на територію та на вході в приміщення облаштовується дезбар'єр або килим рясно зволожений розчином (рис. 3.2).

Дератизацію організовують з використанням кормових принад (зерно, відходи його переробки, каші, хлібні крихти та ін.).

Профілактичні засоби ґрунтуються на суворому дотриманні санітарного

режиму на фермі, який передбачає обмеження доступу гризунів до кормів і позбавлення їх сховищ. При цьому слід постійно підтримувати в доброму стані підлогу, стіни, двері, обладнання, періодично ремонтувати їх, замуровувати щілини й нори.

Рис.3.2. Прохідний заїзд до свиноферми

Водопостачання та вентиляція тваринницьких приміщень в господарстві знаходяться на належному рівні, лише у витяжних каналах не вистачає фільтрів для очищення повітря з приміщень. В зимовий період повітря очищають у виробничих приміщеннях за допомогою природної припливно-витяжної системи вентиляції. Взимку половину витяжок прикривають плівкою, щоб дещо послабити приток холодного повітря через систему вентилявання виробничих приміщень.

Утилізація та знезараження гною і стічних вод в досить гарному стані в господарстві.

3.3. Механізація виробничих процесів свиноферми

На даній свинофермі для видалення гною застосовують ручні візки. Але трапляються випадки, коли в результаті несвоєчасного видалення гною у приміщенні накопичується волога та аміак. В цих випадках для створення необхідного мікроклімату в літній період відкривають вікна для провітрювання.

До трудомістких процесів по утриманню і вирощуванню тварин відносять: приготування і роздавання кормів, водопостачання, видалення гною, створення необхідного мікроклімату в приміщенні.

Для подрібнення кормів застосовують агрегат АМК-2. В процесі приготування вологих кормосумішей використовують машину ИСК-5 М. Солом'яне борошно (іноді сінне) одержують завдяки дробарки ДКУ-1.

Всі ці зазначені машини і обладнання розміщені у невеличкому кормоцеху свинарської ферми (рис. 3.3). Корм готується свіжий і щоденно.

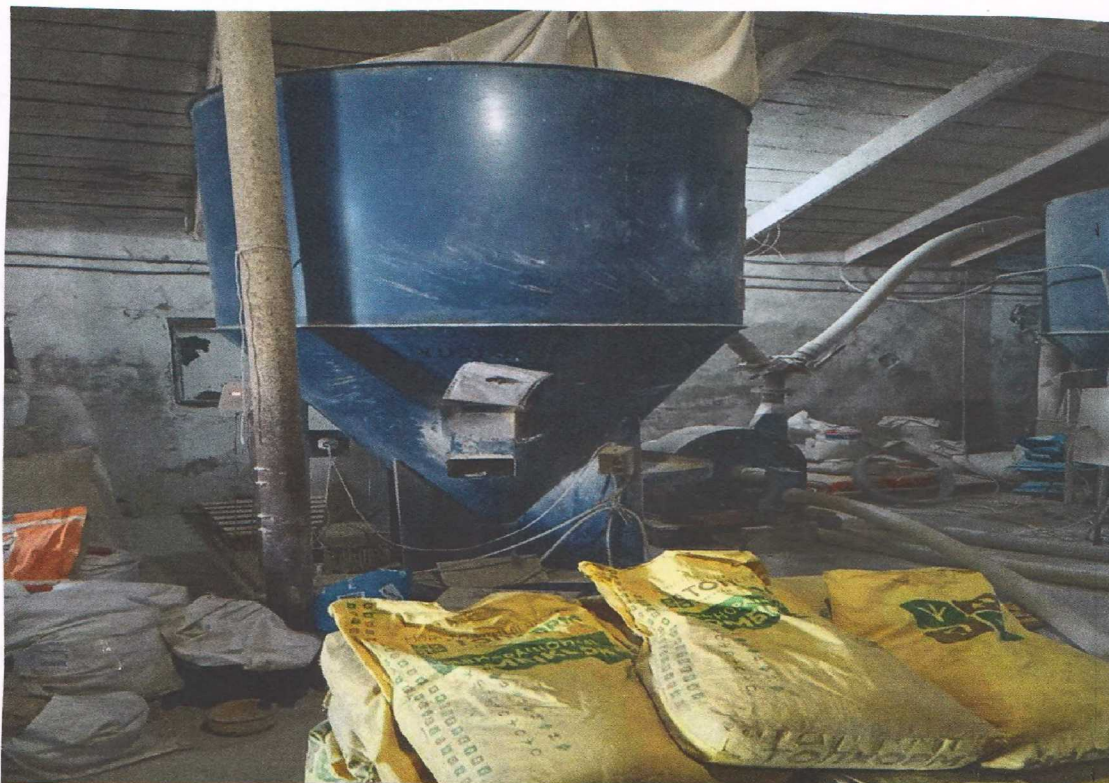

Рис. 3.3. Приміщення приготування кормосумішей з добавками

Роздача вологих чи сухих концентрованих кормів проводиться в приміщенні де утримують свиноматок з поросятами автоматизовано, а в інших двох приміщеннях – роздача корму – вручну.

Воду на деяких ділянках набираючи у відра розносять по клітках у металеві корита.

Для поросят застосовують обігрівально-опромінювальне обладнання ІКУФ – ІМ, яке вивішують тільки підчас опоросів (див. рис 3.1., стор. 23)

Завдяки значної кількості ручної праці на фермі часто міняються оператори по догляду за тваринами, а значить падає відповідальність за поголів'я, знижується результативність і компетентність працівників.

Підготовка кормів до згодовування - важливий технологічний процес підвищення біологічної цінності годівлі, що зменшує до мінімуму витрати тваринами енергії на споживання і використання кормів, а продуктивність свиней підвищується на 30-50 %.

3.4. Технологічні особливості утримання та годівлі підсисних свиноматок при відлучені поросят у 28 днів

Підсисних свиноматок утримують в індивідуальних станках розміром 4 м². Розміщення станків дворядне з розташованими посередині проходами для годівлі і перегону тварин. Тварини розміщені в станках прямо поперек проходу головою до стіни, прохід вміщує по 18 станків – по 9 станків на одній стороні. Перевага такого розміщення в тому, що станок добре проглядається зі сторони проходу і оператор легко контролює протікання опоросу.

Підлога в станку має бути не дуже гладкою і шорсткою, щоб поросята не пошкодили свої ніжні ратички [4].

Спеціалісти господарства слідкують, щоб під час підсисного періоду добові прирости поросят були не нижче 220 г.

Вимоги до утримання поросят наведені в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4.

Загальні вимоги до утримання поросят

Маса поросят кг	Площа станка на 1 голову (без площі годівниць, напувалок, корит.	Допустима норма концентрації газів у приміщенні			Темпера- тура в приміще- нні, °C
		Аміак мг/м ³	Вуглекис- лий газ, %	Сірково- день, тис. од. м ³	
До 10	0,2	20	0,3	5	20
10-20	0,3	20	0,3	5	19
20 - 35	0,4	20	0,3	5	18

При недоотриманні оптимальних умов організм тварин знижує свою опірність шкідливим мікроорганізмам, підвищується агресія тварин.

Висока концентрація шкідливих газів (аміаку, сірководню), зумовлена недостатньою вентиляцією, що утруднює роботу легень і спричиняє зниження приростів живої маси, подовження періоду відгодівлі, і збільшення витрат корму на одиницю приросту. Занадто низька температура в приміщенні, зумовлює відставання поросят в рості.

В нормальних умовах поросята через 5-10 хв після народження піднімаються на ноги і одразу ж починають шукати соски. У сироватці крові новонароджених поросят відсутні гаммаглобуліни, але їх багато у молозиві (до 55%). Молозиво, яке поросята одержують в перші 3 доби має вищу біологічну цінність і забезпечує їх організм антитілами протягом 5 наступних тижнів. Молозиво і молоко засвоюються організмом майже на 98 %.

Поросятам вже з 3-4-го дня життя необхідно давати воду. Кожний станок обладнаний напувалками для поросят, якщо поросята ще не здатні пити воду з напувалок, додатково воду наливають у годівниці для поросят, яку міняють 5-6 разів на добу.

Щоб запобігти підгризанню поросятами хвостів потрібно зразу після опоросу проводити купірування хвостів і одночасно кастрацію кнурців.

Різні види діареї, колібактеріоз, відсутність молока у молодих маток викликають захворювання поросят-сисунів. У них порушується обмін речовин, що призводить до відставання в рості, зниження резистентності, а іноді і до загибелі. Тому в перші 2-3 доби після народження їм проколюють залізовмісні препарати внутрішньом'язово до 150-200 мг і при необхідності, через 14 днів процедуру повторюють.

В господарстві використовують інтенсивну технологію вирощування поросят. Поросят до відлучення утримують під свиноматками. Якщо не вистачає сосків їх пересаджують до інших свиноматок, або випоюють сухе молоко, яке попередньо розводять у воді. Відлучають поросят в 28 – денному віці.

Підгодівлю поросят проводять передстартерним комбікормом. Передстартерний корм може бути як гранульованим і розсипним (більш охоче поїдається поросятами). При годівлі поросят сухим передстартерним комбікормом використання додаткових підкормок не потрібне, але необхідно забезпечити тваринам вільний доступ до питної води.

Воду на свинофермі використовують для напування тварин, приготування кормів та прибирання приміщень. У водонапірну башню воду накачують з підземного джерела за допомогою насосів АПВ.

Для свиней використовують автонапувалки соскові і ллють воду у корита.

Підгодовують поросят до шести раз на день у міру поїдання корму.

Мінімальний вміст енергії в ньому має бути 14,5 МДж ОЕ. Співвідношення лізину до енергії має бути 1:1, тобто 1,45%.

Повноцінна годівля поросят-сисунів передбачає достатнє споживання ними з перших днів після народження материнського молока та раннє привчання до концентрованих кормів. За оптимальних умов годівлі і утримання поросят протягом перших 10 днів після народження їхня жива маса зростає більш як удвоє, за 30 днів у 6-8 разів. Уже на 20-30-й день лактації

свиноматки неспроможні повністю забезпечити їх поживними речовинами свого молока.

При годівлі підсисних поросят дотримуються схем (табл. 3.5) що відповідають особливостям кормової бази господарства.

Таблиця 3.5

Схема годівлі поросят в господарстві до 28-денного віку

Період, тижнів	Період, днів	Норма корму на голову за добу, кг		Середньо добовий приріст кг/гол	Приріст живої маси за тиждень, кг	Жива маса поросят за тиждень, кг
		на добу	за тиждень			
1	1 – 7	0,010	0,070	0,170	1,200	2,4
2	8 - 14	0,050	0,350	0,210	1,470	3,8
3	15 - 21	0,075	0,525	0,220	1,540	5,4
4	22 - 28	0,0150	1,050	0,250	1,750	7,1

Спеціалісти господарства слідкують, щоб під час підсисного періоду добові прирости поросят були не нижче в перший тиждень життя після народження – 0,170 г., на 5-6 тиждень після народження 0,360-0,380 г. Вага поросят в день відлучення суттєво впливає на собівартість вирощування, 1 кг додаткової маси поросят при відлученні це на 7-10 днів скорочення відгодівлі, а отже зменшення собівартості на 5%.

Одним з головних факторів, що впливають на ріст та розвиток поросят цього періоду, є умови утримання. Низька температура в приміщенні, зумовлює відставання поросят в рості. Для створення нормального мікроклімату у відділенні для поросят включають лампи інфрачервоного опромінювання для підігріву підлоги та інших ділянок станка (рис. 3.1 на початку тексту).

Відлучених поросят залишають у станках до 40 днів (зменшення стресу), а потім переміщують на дорошування в інше приміщення.

3.5. Оптимізація годівлі підсисних поросят та свиноматок

Основними зерновими кормами для всіх статево – вікових груп свиней є в основному концентровані корми: зерно пшениці, сої, ячменю, кукурудзи що вирощуються у господарстві.

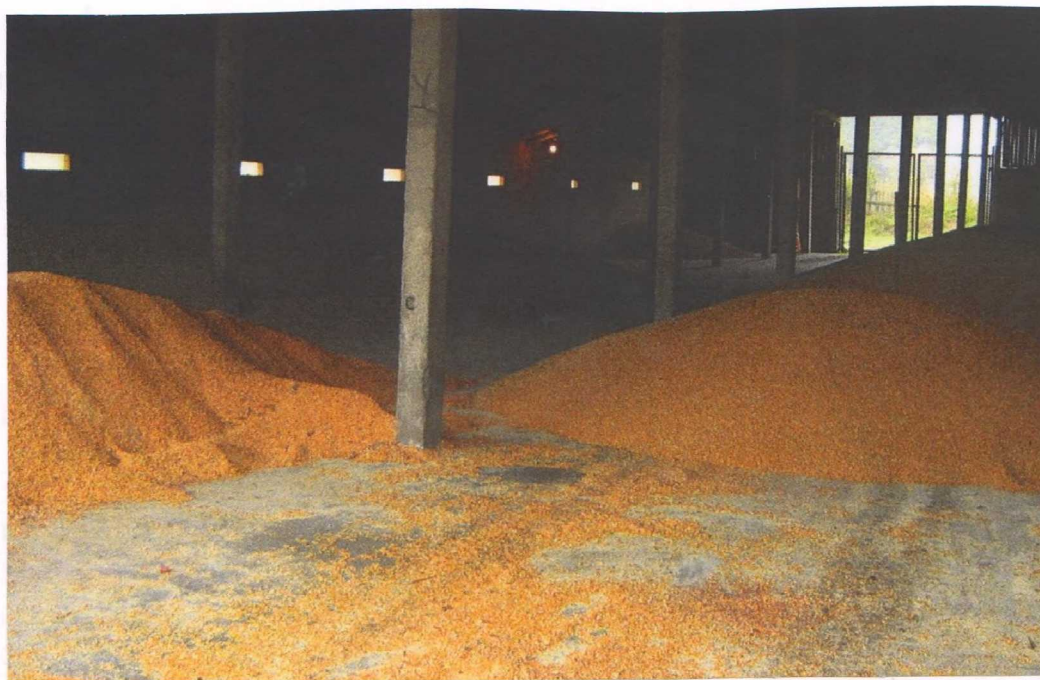

Рис. 3.4. Засіки з концентрованими кормами

Серед загальної кількості витрат на виробництво тваринницької продукції та приготування кормів припадає 2-3 %. Підготовка і роздавання кормів двічі на добу забезпечують повне використання поживних речовин на виробництво свинини.

Для приготування кормів до згодовування господарство має свій кормоцех. Кожну кормову суміш готують зразу перед згодовуванням свиням.

Для балансування раціонів за всіма показниками в раціоні використовують білково-вітамінно-мінеральні корми. Тому зерноsumіш іноді змішують із преміксом, додаючи кухонної солі в кількості 16 г.

Для підвищення збереження приплоду і продуктивного стану свиноматок власником господарства було прийнято рішення скласти договір з компанією «Лубни База» яка співпрацює з вітчизняними та Європейськими фірмами-поставщиками комбікормів «Хендрікс» (Голандія виробник). В 2016 році компанія розпочала свою діяльність і відкрила роздрібні магазини в містечках Лубни, Хорол та Оржиці [42].

Асортимент преміксів розрахований на всі статеві-вікові групи тварин і повністю відповідає потребам тваринного організму.

Кормові раціони для підсисних свиноматок і поросят при відлучці у 28 денному віці наведені у таблицях (табл.3.6, 3.7.).

Таблиця 3.6.

Рекомендовані раціони підсисних свиноматок, %

Групи	Раціон №1	Раціон №2	Раціон № 3	Раціон №4
Ячмінь	35	36,5	21,5	18
Кукурудза	29	25	35	35
Пшениця	15	15	20	15
Соевий шрот 45% СП				14
Соняшниковий шрот				8,5
Висівки пшеничні				5
Соева олія	1	1	1	1
Крейда				1
«Польфамікс свиноматка»				2,5
«КТ 20 Лакто»	20			
«Хендрікс Лакто-Стандарт»		22,5		
«Хендрікс Лакто-Бетаїн»			22,5	
Всього	100	100	100	100

Таблиця 3.7.

Рекомендовані раціони для поросят 5-40 днів, %

Групи	Раціон №1	Раціон №2	Раціон № 3	Раціон №4
Ячмінь	15	15	15	15
Кукурудза	25	30	20	22
Пшениця	35	30	35	35
Соєва макуха 39% СП	-	-	25	25
«КТ 10-30»	25	-	-	-
«Хендрікс 10-30 Екстра»	-	25	-	-
«Хендрікс 10-30 5%»	-	-	5	-
«Польфамікс Порося Екс»	-	-	-	3
Всього	100	100	100	100

Ефективність цього корму в тому що він може даватися маленьким поросяткам уже на 5 день від народження і до 40 днів. При відлученні у 28 днів вони у кормовому відношенні не отримують стресу і продовжують набирати вагу.

При годівлі спеціально розробленими раціонами підсисних маток зберігається майбутнє здоров'я тварини і готовність до осіменіння. Від таких свиноматок можна отримувати два опороси на рік

Престартер - це повноцінний, поживний комбікорм, який забезпечує стабільний приріст, мінімальний кормовий стрес у період відлучення.

Використання закуплених концентрованих добавок спрощує приготування збалансованих повноцінних комбікормів в умовах господарства. Наявність вітамінів і мікроелементів значно покращують засвоєння корму і сприяють швидкому росту свиней.

У тварин немає фази привикання до нового корму, і практично відсутні випадки захворювань від переїдань.

3.6. Економічна ефективність

Економічна ефективність одержаного корисного ефекту від відношення результатів до затрат. Для підвищення рівня економічної ефективності виробництва потрібно навчитися збільшувати виробництво продукції при найменших витратах.

При виробництві будь-якої продукції важливо перш за все, визначити такі показники, як собівартість продукції і рентабельність виробництва цієї продукції.

Собівартість продукції – це грошовий вираз затрат підприємства на виробництво.

Рентабельність виробництва – показник, який характеризує економічну ефективність роботи підприємства. Рівень рентабельності виробництва виражається відсотковим відношенням прибутку до собівартості реалізованої продукції.

Таблиця 3.8

Показники економічної ефективності

Показники	Варіанти годівлі		± Різниця до господарства
	Раціони з кормів господарства	Раціони «Хендрікс»	
Отримано приплоду (поросят), гол	1600	1600	-
Середньодобовий приріст, г	220	250	+ 30
Валовий приріст за добу, кг	352	400	+ 48
Валовий приріст за 28 днів, кг	9856	11200	+ 1344
Збереженість приплоду, %	82	91	+9
Використання свиноматок, опоросів	1,7	1,9	+0,2
Рентабельність свинарства, %	2,25	22,28	+ 20,03

Аналізуючи табличні дані ми бачимо економічну ефективність при ранньому відлученні поросят (28 днів) і застосуванні збалансованих раціонів на комбікормах компанії «Хендрікс» в годівлі підсисних поросят та свиноматок.

Встановлено, що середньодобовий приріст поросят-сисунів підвищився на 30 грамів, а валовий приріст за 28 днів на 1344 кг. Збереженість приплоду підвищилася на 9%. Взявши високий старт приростів у ранньому віці відлучені підсвинки добре адаптувалися на дорощуванні.

Скорочення підсисного періоду і годівля спеціально розробленими раціонами дали змогу збільшити до 1,9 опоросів на рік. Рентабельність свинарства збільшилась з 2,25% до 22,28 відсотка.

Отже, керівництво ФОП «Худолей С.П.» прийняли вірне рішення з використання комбікормів для поросят при відлученні у 28 днів і для підсисних свиноматок, що дозволило покращити показники збереженості приплоду та підвищити продуктивність маточного поголів'я, отримувати більші прибутки і підвищити рентабельність галузі.

ВИСНОВКИ

1. Основним виробничим напрямом діяльності ФОП «Худолей С.П.» є розведення свиней для власних потреб і реалізації на м'ясо.
2. Поголів'я свиней складає 1774 голів, в тому числі 100 свиноматок, 9 кнурів і 65 перевірюваних маток.
3. Годівля тварин різних статевих-вікових груп переважно концентратного типу, комбікорм виготовляють з власних кормів і у власному комбікормовому цеху.
4. В господарстві скоротили термін утримування підсисних поросят до 28 днів з живою масою 7 кг.
5. Щоб уникнути стресового стану під час відлучки і зберегти здоров'я тварин в годівлі підсисних поросят та свиноматок почали використовувати премікси від компанії «Хендрікс».
6. Економічний ефект такого рішення проявився у збільшенні приросту поросят, показнику збереженості поросят і кількості опоросів маточного поголів'я.
7. Рентабельність свинарства ФОП «Худолей С.П.» зросла до 22,28%.

ПРОПОЗИЦІЇ

З метою покращення технології утримання підсисних свиноматок в умовах господарства пропонуємо:

- Використовувати в годівлі поросят-сисунів та підсисних маток раціони запропоновані компанією «Хендрікс», які не дають виснажитись організму свиноматки і підвищують збереженість та здоров'я молодняку.